

21.10.2025

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

HE 99/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto (MTK) ry kiittää mahdollisuudesta lausuntoon ja kommentoi seuraavaa:

MTK kiittää esitystä siitä, että metsätalouden ja luonnonsuojelun rahoitus säästyi isoilta leikkauksilta. MTK pitää valitettavana, ettei hallitus tarttunut metsäalan tarjoamaan kasvuun riittävällä metsänhoidon rahoituksella eikä myöskään kohdentanut vapaaehtoiseen metsien suojeluun tavoitteiden saavuttamiseen tarvittavaa rahoitusta.

MTK muistuttaa, että hallitusohjelma korostaa aktiivista metsänhoitoa ja metsänhoitotoimenpiteiden oikea-aikaista toteuttamista, ml. nuorten metsien ja taimikonhoidon lisääminen. Investoinneilla metsien kasvuun ja terveyteen tuetaan sekä metsien hyvinvointivaikutuksia että ilmastotavoitteiden saavuttamista. Määrärahat puuntuotannon kannustamiseen ovat kuitenkin laskeneet. Vuonna 2024 määrärahat loppuivat kesken ja eri työmuotojen toteutuksia siirtyi maksettavaksi vuodelle 2025 13,1 milj. euron edestä. Myös kuluvana vuonna edessä on vastaava tilanne. Kannustavuuden ja toimintaympäristön ennakoitavuuden turvaamiseksi on välttämätöntä, että määrärahatasoa nostetaan tasolle, jolla vuosittain siirtyvää ja kumuloituvaa maksuvelkaa ei synny.

MTK esittää, että maanomistajille vapaaehtoisen Metsien monimuotoisuuden toimenpideohjelman (METSO) perusrahoitus pidetään viime vuosien tasolla, ja että lisäksi varataan vuodelle 2026 erillisrahoitus vanhojen metsien ja luonnontilaisten metsien vapaaehtoiseen suojeluun. Tähän on varattava vähintään kymmenen miljoonaa euroa. Hallitus on periaatepäätöksessään alkuvuonna 2025 hyväksynyt vanhojen metsien kriteerit ja linjannut luonnontilaisten metsien määritelmän Suomessa. Periaatepäätöksen mukaisen metsien suojelun toteuttaminen edellyttää riittävää rahoitusta METSO-ohjelman kautta, jotta metsänomistajien oikeudet ja vapaaehtoisuus voidaan aidosti turvata. Erillisrahoituksella rahoitetaan vapaaehtoinen vanhojen metsien ja luonnontilaisten metsien suojelu, ja turvataan maanomistajien omaisuudensuoja.

Talousarvioesitykseen liittyy hallituksen esitys metsätalouden määräaikaaisesta kannustejärjestelmästä annetun lain muuttamisesta ja väliaikaaisesta muuttamisesta, jolla mahdollistettaisiin tulospäätösten tukien ja ympäristöllisten tarjouskilpailujen kokeilu. Pilotoitavista hankkeista suon ennallistamisen ja lehdon luonnonhoidon hankehaut käynnistettäisiin vuonna 2026. Näihin on arvioitu käytettävän vuonna 2026 0,8 milj. euroa. Tulevina vuosina pilottihankkeisiin arvioidaan tarvittavan 3 – 4 milj. euroa vuosittain. Tukijärjestelmän muutokset merkitsevät myös tietojärjestelmien kehittämistarvetta ja hallinnon työmäärän lisääntymistä. Lisääntyvää määrärahatarvetta ei ole huomioitu talousarviossa.

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK R.Y.

Lea Jylhä
Metsäasiantuntija